

شرق

روزنامه

دومین فستیوال کشوری اسبهای امیل ایرانی با شرکت بیش از ۱۰۰ اسب در شهرستان جم استان بوشهر برگزار شد. عکس: مهدی مهران‌نژاد، تسنیم

کودکی

زیر آوار جنگ

چند روز از حمله روسیه به اوکراین می‌گذرد. در رسانه‌های آمریکا درباره اینکه چگونه می‌توان جنگ و حمله نظامی را برای کودکان تشریح کرد، گفته می‌شود. در این رسانه‌ها بیشترین مسئولیت بر عهده پدر و مادر گذاشته شده است؛ پدران و مادرانی که عکس‌هایی از این جنگ هولناک را منتشر می‌کنند و کودکان پنج یا هفت‌ساله و... آنها می‌پرسند آیا درگیر جنگ جهانی سوم شده‌اند؟ کودکانی که نگران‌اند از خانه و اتاق خود مثل هزاران کودک اوکراینی آواره شوند. سؤال این است: «چگونه جنگ را می‌توان برای بچه‌ها توضیح داد؟»

جیل آتری، متخصص رویارویی با غم و اندوه، در مجله «اکی» این باید و نبایدها را فهرست کرده است:

صادق باشید؛ جیل که برنامه‌ای به نام «کمک به کودکان دچار فقدان» را ارائه می‌کند، می‌گوید: «جنگ

همه را می‌ترساند، نه‌فقط کودکان را!! این را باید در

نظر داشت تا بتوانیم مکالمه را با آنها ادامه دهیم». او می‌گوید

مهم‌ترین چیزی که باید به آنها گفت، این است: «ترسیدن اشکالی

ندارد. ترس واقعی است و خوب است که چنین احساسی داشته باشید. این یک پاسخ طبیعی به ناشناخته‌هاست و ما باید آنها را تشویق کنیم تا احساسات خود را با ما به اشتراک بگذارند. سپس

می‌توانیم درباره اینکه چرا این احساس طبیعی است، صحبت کنیم». احساسات خود را بیان کنید؛ بزرگسالان نیز می‌توانند از

جنگ بترسند، مخصوصاً هنگامی که قرار است از کودکان مراقبت کنند. صبور باشید؛ به یاد داشته

باشید که ما نمی‌دانیم فرزندانمان چه احساسی دارند و باید به آنها گوش کنیم تا از حال‌وهوای آنها باخبر شویم. جیل می‌گوید: «اجازه دهید آنها به شما بگویند که چه احساسی دارند نه آن احساسی را که فکر می‌کنید دارند. برایشان توضیح دهید. شما نمی‌توانید افکار آنها را تصور کنید. شاید کودک شما سربوهای «مجمقانه»

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۹ اسفند ۱۴۰۰ • ۲۶ رجب ۱۴۴۳ • ۲۸ فوریه ۲۰۲۲ سال نوزدهم • شماره ۴۲۳۲ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۷ • اذان مغرب ۱۷:۱۸

اذان صبح فردا ۵:۱۱ • طلوع آفتاب ۵:۳۵

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌رو

نور نوشت

هیئت تحریریه آسمایل هنر معاصر تهران با مدیریت سیامک فلاخی از روی صحنه رفتن

ایرای کلنل خبر می‌دهد.

ایرای کلنل در سال ۲۰۱۸ توسط سیامک فلاخی آهنگ‌سازی شده و لیریتوی آن را آنجلیکا مسنر، لیریتست اهل وین از رمان «زوال کلنل» نوشته محمود دولت‌آبادی اقتباس کرده است. این ایرا ۱۲ شخصیت اصلی دارد که با خواننده، بازیگر، گروه کر، ارکستر بزرگ و ویدئواتر همراهی می‌شود که در مجموع برای هنر اجرای ایسن اثر به ۸۲ نفر از هنرمندان مذکور نیاز است. آهنگ‌ساز

در راستای مانیفست هنری خود تک‌بکی جدید در ساخت این ایرا استفاده کرده که منجر به اتفاقی نو در ایرا شده است و از آن تحت عنوان رفرماسیون یاد می‌کند. داستان این ایرا اقتباس از رمان «زوال کلنل» نوشته «محمود دولت‌آبادی» است که در میان آثار ایشان از هر حیث جایگاه، اثری است شاخص با ویژگی‌های منحصربه‌فرد در فرم که به لحاظ داشتن ساختاری

وقتی برزی‌دنت «وودرووِلسون» رئیس‌جمهور آمریکا در سال ۱۹۱۹ با طمطراق فراوان با به اجلاس پاریس گذاشت، لقلقه زبان او «حق ملل در تعیین سرنوشت خود» بود. امپراتوری آلمان و زاین شکست‌خورده بودند و دقیقاً همچون یک شکست‌خورده در اجلاس حضور داشتند. نهائیان این شعار محقق نشد و نتیجه اجلاس پاریس تنها بازتقسیم مستعمرات بود؛ آن‌هم به شیوه‌ای که برای حل کلامش یک جنگ جهانی دوم لازم آمد. «لنین» رهبر بلشویک‌های روس هم بعد از انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ همین شعار را در مورد ممالک تحت سیطره امپراتوری تزار در پیش گرفت. اینکه کدام‌یک از این دو این شعار را از هم وام گرفتند معلوم نیست اما آشکار است که شعاری سراسری در ابتدای قرن بیستم بود. به‌زودی معلوم شد این شعار میهم و دارای تناقضاتی ذاتی است. تعریف ملت چیست؟ سرنوشت کدام است و چگونه تعریف می‌شود؟ اگر اوکراین ملت است روس‌هایی که در آن زندگی می‌کنند چه ساسکان «دونتس» هم یک ملت هستند؟ ملت را باید بر اساس زبان تعریف کرد یا زمین؟ ... همین تناقضات نطفه جنگ جهانی بعدی بود و بسیاری از مشکلات روسیه شوروی هم از همین تناقضات سرچشمه گرفت. البته نگاه ایدئولوژیک بلشویک‌های نخستین باعث شد ممالک تحت سیطره امپراتوری هر یک به‌صورت یک جمهوری درآیند و مناطقی که تحت نفوذ و سیطره روسیه بودند هم نفس تازه‌ای بکشند. «عارف قرزویی» سرود: «بلشویک است خضر راه نجات، بر محمد و آل او صلوات». اما به‌زودی تضادهای حکومت‌کردن خود را نشان دادند و اینها مات بیش‌ترین آزادی‌نصداها بودند. بلشویک‌ها خواستار جمهوری‌های مستقل بودند

گزارش

کلنل در ایرا

پیچیده و مفاهیم عمیق انسانی مورد استقبال مجامع ادبی و هنری در جهان واقع شده است و به وضوح این اثر رابطه مستقیم نویسنده با رئالیسم را نشان می‌دهد که به واسطه آن از اتفاقات و شرایط اجتماعی آن دوره تاریخی، روایتی متفاوت و تراژیک می‌سازد و جهان‌بینی‌اش را از منظر کلنل یک نظامی وطن‌دوست نشان می‌دهد که به‌طور مداوم با شرایط فعلی خانواده و خاطراتش در

آکادمی

حق ملل در تعیین سرنوشت خود

احیای امپراتوری تزار و کلیسای ارتودوکس. کسی توجه نمی‌کرد که قبل از اکتبر ۱۹۱۷ در فوریه همان سال هم یک انقلاب آزادی‌خواهانه به رهبری سوسیالیست‌ها و لیبرال‌ها با آرمان‌های آزادی‌خواهانه رخ داده بود. با این وجود حالا داشت نیرویی بر اوضاع مسلط می‌شد که به آرمان‌های همسان انقلاب اول هم پایبند نبود. همین بی‌توجهی بود که باعث شد نیروهای طرفدار امپراتوری تزار، به همراه بقایای حزب کمونیستی که تسمه از کرده مردم روسیه و اوکراین و سایر جمهوری‌ها کشیده بود و نهائیان او هم دنباله‌رو اقتدار امپراتوری شده بود، در یک تقاهم تاریخی ترکیب بدیع و نوظهوری پدید آورند که پوتین نام دارد؛ نیرویی که هرچه کمتر و کمتر به یک دموکراسی شبیه می‌شود و تناقضات ذاتی او هم هرازگاهی در یک جنگ و بحران سرر باز می‌کنند. بدترین و رسواترین آنها مداخله در اوکراین ۲۰۲۲ که ادامه بوداییست ۵۷ و پراک ۶۸ است. مداخلتی علیه خواست ملت‌ها توسط روسیه شورایی با تزاری فرقی نمی‌کند. همان روسیه‌ای که در دهه ۳۰ فرمان‌کمیته مرکزی در مسکو سخت‌ترین قحطی تاریخ را بر مردم اوکراین تحمیل کرد و ۲۰ میلیون کشته بر جا گذاشت و حزب برادر دست‌نشانده در کیف هم دم برپاآورد. حالا دارد تصویر تانک‌ها را در کنار تصاویر دردناکی که از آن قحطی در اذهان اوکراینی‌ها مانده است، می‌گذارد تا تصویری از یک ابوالهول مدرن را در اذهان ایسن ملت تکمیل کند. آری صد سال پس از انقلاب اکتبر و اجلاس پاریس دیگر حتی «حق ملل در تعیین سرنوشت خود» بر زبان هم آورده نمی‌شود؛ نمونه آن مردم اوکراین که درست با غلط، سرنوشت دیگری سوی آنچه «امپراتور» می‌خواهد برگزیده‌اند و کسی نمی‌تواند تردید داشته باشد که این یک خواست عمومی است اما حتی در حرف هم کسی ترجیح مردم اوکراین و بسیاری کشورهایی را که به‌نوعی تحت نفوذ روسیه هستند «در تعیین سرنوشت خود» به یاد نمی‌آورد و به رسمیت نمی‌شناسد.

جنگ اوکراین

نزدیک‌ترین جاده اصلی برسد. وقتی از مستولان اردوکاه کمک حمل‌ونقل خواهند استند «به ما گفتند از اینجا به بعد تنها خواهید بود». ویدئوهایی که از محل فرستاده شده خانواده‌هایی را نشان می‌دهد که بی‌رمق با پاکت‌های پلاستیکی در دست راهی مسبری طولانی هستند؛ جایی در گوشه شهر چرنوبوک یا چرنوبیف که با درخت‌های بی‌برگ احاطه شده است. بسیاری از پناه‌جویان در اوکراین سعی دارند به شهرهای غربی برسد با این تصور که از تیررس تانک‌ها و جنگنده‌های روسی دور خواهند بود. ولی آنهایی که در شهرهای غربی هستند به سمت جز راه افتاده‌اند چون کل کشور زیر حمله روسیه قرار گرفته است. کم‌وبیش پنج هزار شهروند افغانستان در اوکراین زندگی می‌کنند.

شرقی رسیده است. «وضعیت بسیار بد است. شرایط اوکراین فعلاً بدتر از روز حمله طالبان به کابل و سقوط افغانستان شده... ما باز آواره شدیم و در حال فرار هستیم. این بار به طرف بی‌سرنوشتی فرار می‌کنیم». این را حیدر صدیقی به بی‌بی‌سی می‌گوید. او یک نظامی افغانستانی است که شش ماه پیش از افغانستان فرار کرده است و فکرش را هم نمی‌کرد که کابوس جنگ برایش در ایرا به واقعتی تلخ بدل شود. به روایت او، مستولان به او ۲۵۰ پناه‌جوی کشورهای دیگر گفتند از اینجا به بعد مسئولیت حفظ جان‌شان به دوش خودشان خواهد بود. آبی نکشدت که حیدر صدیقی و هم‌راهانش خود را در ناکجای «دشتی بزرگ بی‌پناه» یافتند. هم‌راهان او تخمین می‌زنند که باید بیش از ۴۷ کیومتر راه بروند تا به

سایه جنگ؛ از کابل تا کیف
در میانه جنگ روسیه و اوکراین و در حالی که همه توجه‌ها در این بحران به رویدادهای شرق اروپا معطوف است، خرده‌روایت‌های دردناکی هم از زندگی مهاجران در اوکراین به گوش می‌رسد. مهاجرانی که از جنگ گریخته بودند و خودشان را به اروپا رسانده بودند تا حداقل به دور از تروور و وحشت در آرامش زندگی کنند. بار دیگر اسیر جنگ شدند. بداقابل‌ترین‌ها در میان این‌گروه از مهاجران، افغانستانی‌هایی هستند که شش ماه پیش از طالبان و افغانستان تحت سیطره آنها گریخته بودند و برخی از آنها اوکراین را برای زندگی انتخاب کرده بودند. حالا آنها مانده‌اند و یک جنگ دیگر که در کمتر از شش ماه سایه‌شان را تعقیب کرده و از آسای غربی به اروپای

اتفاق

بیبی‌سی: فدراسیون بین‌المللی جودو، ولادیمیر پوتین را از دو مقام تشریفاتی در این فدراسیون تعلیق کرد. پوتین که کمربند سیاه جودو دارد، هم‌زمان رئیس و سفیر افتخاری این فدراسیون بین‌المللی بود. این تصمیم یکی از مجموعه «تحریم‌های» ورزشی است که در روزهای اخیر اعلام شده است. پیش‌تر میزبانی فینال لیگ قهرمانان اروپا ۲۰۲۲ هم از سنت‌پترزبورگ گرفته شد.

بیبی‌س: عایشه قادرووا، دختر رهبر چچن، با انتشار یک کادر سیاه در اینستاگرامش درباره حمله روسیه به اوکراین نوشت: هیچ‌کس از این جنگ دل خوشی ندارد. او در این پست از همه خواسته است در «این روزگار سخت» چهره انسانی خودشان را حفظ کنند. پیش‌تر رمضان قدیروف، پدر او اعلام کرده بود نیروهای چچن را برای جنگ به اوکراین فرستاده است.

بیبی‌سی: ایلان ماسک به‌منظور بهبود اتصال اینترنت که در پی اختلال ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین ایجاد شده، پهنای باند ماهواره استارلینک خود را در اوکراین مستقر کرده است. ایلان ماسک این خبر را در صفحه توییتر خود در پاسخ به توییت معاون نخست‌وزیر اوکراین اعلام کرد که مستقیماً از او این خدمات را درخواست کرده بود.

بیبی‌سی: ایلان ماسک به‌منظور بهبود اتصال اینترنت که در پی اختلال ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین ایجاد شده، پهنای باند ماهواره استارلینک خود را در اوکراین مستقر کرده است. ایلان ماسک این خبر را در صفحه توییتر خود در پاسخ به توییت معاون نخست‌وزیر اوکراین اعلام کرد که مستقیماً از او این خدمات را درخواست کرده بود.

بیبی‌سی: عایشه قادرووا، دختر رهبر چچن، با انتشار یک کادر سیاه در اینستاگرامش درباره حمله روسیه به اوکراین نوشت: هیچ‌کس از این جنگ دل خوشی ندارد. او در این پست از همه خواسته است در «این روزگار سخت» چهره انسانی خودشان را حفظ کنند. پیش‌تر رمضان قدیروف، پدر او اعلام کرده بود نیروهای چچن را برای جنگ به اوکراین فرستاده است.

بیبی‌سی: ایلان ماسک به‌منظور بهبود اتصال اینترنت که در پی اختلال ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین ایجاد شده، پهنای باند ماهواره استارلینک خود را در اوکراین مستقر کرده است. ایلان ماسک این خبر را در صفحه توییتر خود در پاسخ به توییت معاون نخست‌وزیر اوکراین اعلام کرد که مستقیماً از او این خدمات را درخواست کرده بود.

بیبی‌سی: ایلان ماسک به‌منظور بهبود اتصال اینترنت که در پی اختلال ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین ایجاد شده، پهنای باند ماهواره استارلینک خود را در اوکراین مستقر کرده است. ایلان ماسک این خبر را در صفحه توییتر خود در پاسخ به توییت معاون نخست‌وزیر اوکراین اعلام کرد که مستقیماً از او این خدمات را درخواست کرده بود.

بیبی‌سی: ایلان ماسک به‌منظور بهبود اتصال اینترنت که در پی اختلال ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین ایجاد شده، پهنای باند ماهواره استارلینک خود را در اوکراین مستقر کرده است. ایلان ماسک این خبر را در صفحه توییتر خود در پاسخ به توییت معاون نخست‌وزیر اوکراین اعلام کرد که مستقیماً از او این خدمات را درخواست کرده بود.